

NOTERT

FOTO: FRUKTINO

LANDBRUK

Tid for norske morellar

* Sommarvêret har ikkje øydelagt for fruktdyrkarane på Vestlandet. I år har det iallfall gått bra for morellane. Avlingane i Hardanger er større enn før.

Bama kjem til å auke salet av norske morellar i år med anslagsvis 100 tonn samanlikna med i fjor, til 300 tonn.

– Sesongen er kort, han varer i hovudsak i tre veker, 31, 32 og 33. Det skal vere norske morellar i butikken no, opplyser informasjonssjef Hanne Linnert i Bama.

Morellar vert best oppbevart i kjøleskap ved 2–4 grader. Bæra bør ikkje utsetjast for store temperatursvingingar, dei er skjøre og held seg berre ei kort stund.

I fjor åt nordmenn 1.501 tonn morellar, nær 300 tonn meir enn året før, ifølgje statistikk frå Opplysningskontoret for frukt og grønt. 367 tonn var norske morellar, og i år aukar altså dette volumet kraftig, ifølgje Bama. ©NPK

INDUSTRI

Kleven satsar på norskbygde skrog

* Etter ti år der dei fleste skrog er bygde i utlandet, vil eitt av dei største verfta i landet flytte skrogbygginga tilbake til Noreg.

Ved hjelp av 14 avanserte sveiserobotar meiner verftet Kleven Maritime i Ulsteinvik at dei kan gjere jobben billigare enn utanlandske verft.

– Robotsveisinga gir oss god produktivitet og gjer at vi kan konkurrere med utanlandske verft på stålarbeidet, seier Ståle Rasmussen, administrerende direktør ved Kleven Maritime, til Aftenposten

Dei nyinnkjøpte sveiserobotane skal i framtida gjere jobben som dei siste åra er gjort ved polske verft. Til no har den vanlege oppskrifta for norske verft vore å få skroga bygd i utlandet, for så å slepe dei til Noreg der resten av utrustinga skjer. At Kleven Maritime no vil gjere alt sjølv, vekker oppsikt i resten av verfts-næringa.

– Det Kleven Maritime gjer er svært bra. Dei har tenkt mykje og dei har tenkt rett. Det skjer nemleg ting i dei landa der skroga blir bygde, som gjer at prisane der vil gå opp, seier maritim bransjesjef Egil Holland i Norsk Industri til Aftenposten. ©NPK

* ROVDYR

Kritiserer staten for kutt i rovdyrerstatning

Sauebonden Tone Våg tapte 254.000 kroner på rovdyrskade i 2010, beregner Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning. Bare 132.000 blir erstattet.

SNÅSA. – Det er jo slitsomt, sier sauebonde Tone Våg.

Avslaget fra Direktoratet for naturforvaltning (DN) kan ikke påklages, og Våg må utgiftsføre om lag 132.000 kroner som tapt i miljøforvaltningen.

Tapet utgjør 62 prosent av inntekten til et gjennomsnittlig sauebruk i 2010.

Snåsa er yngleområde for bjørn, og har både jerv, gaupe og kongeørn. Sommeren 2010 gikk det 68 dyr tapt for Våg. Åtte søyer ble slaktet med jurbetennelse, etter å ha blitt skilt fra lammene sine. 88 lam var så små etter å ha løpt fra bam-

sen at de måtte føres ekstra for slaktning.

Fikk mye

Våg, som er rovdyransvarlig i Nord-Trøndelag Sau og Geit, krevde individuell beregning av erstatning.

Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (Nilf) bereg-

net de samlede tapene til 254.069 kroner.

– Erstatningen blir betraktelig høyere enn etter de generelle satsene, ifølge Svein Olav Holien ved Nilf.

Fylkesmannen kuttet erstatningen til 139.700 kroner, uten å legge ved Nilfs beregninger i brevet til sauebonden. Våg klaget igjen, bare for å se at DN kuttet erstatningen med nye 18.000 kroner.

– Nilfs analyse er bare en økonomisk beregning som brukes som del av beslutningsgrunnlaget, skriver seksjonssjef Terje Bø i DN i avgjørelsen fra mai i år.

Siden erstatningen allerede var utbetalt, slipper Våg å betale tilbake 18.000 kroner.

Tviler

Lave slaktevekter kan ha flere forklaringer, skriver Direktoratet. Nilf har sammenlignet 2010-slaktevektene med vektene fra 2009, men også dette året var det store rovvilttap i besetningen, skriver DN.

Direktoratet aksepterer heller ikke at enkelte lam ble føret opp helt fram til mars 2011 før de ble sendt til slaktning.

– Dette er verken god økonomi eller vanlig praksis, heter det i DN's avgjørelse.

Staten avslår også å erstatte åtte tidlige slaktede søyer med jurbetennelse.

– De er ikke veterinær-doku-

Fakta

Slik kutter DN

- * **Redusert avdrått:** Fra 21.000 til 15.000 kroner
- * **Produksjons- og avløsertilskudd:** Fra 31.000 til 22.000 kroner
- * **Økt arbeidsomfang:** Fra 69.000 til 18.000 kroner
- * **Annen ulempe:** Fra 77.000 til 12.000 kroner

Kilde: Direktoratet for naturforvaltning

mentert. Dessuten mistet bare 3 av dem lam på beite, grunnir DN.

NILF mener jurbetennelsen skyldes at lammene er blitt jaget bort fra mødrene på grunn av rovdyrforstyrrelse, ikke at lammene er drept av bjørn.

Avslår tilsyn

Fylkesmannen ga Våg erstatning for en ekstra gjetedag i uka, i tillegg til den ene dagen som regnes som normalt tilsyn. Direktoratet strøk posten.

– Stortinget sier vi ikke skal påføres tap fra rovdyr. Da kan vi ikke akseptere at vi selv skal dekke ekstratilsyn som følge av rovdyr, sier Våg.

– DN viser ikke sauebøndene noen tillit, og er med på å opprettholde en myte om at vi vil ha mer erstatning enn vi har krav på. Vi vil ikke ha erstatning, vi vil ha dyrene hjem om høsten, sier Våg.

Sauebonden i Snåsa har kontaktet advokat for å få vurdert å saksøke staten. Hun mener miljøbyråkratiet mangler kompetanse til å avgjøre hva som er godt sauehold, og til å overprøve beregninger fra NILF.

Direktoratet for naturforvaltning hadde ikke anledning til å kommentere kritikken i går.

HANS BÅRD SGÅRD

hans.bardsgard@nationen.no

Frustrert: Tone Våg mener DN opprettholder myten om sauebønder som jukser til seg tilskudd. FOTO: HANS BÅRD SGÅRD

ROVDYRTAP

«Stortinget sier vi ikke skal påføres tap fra rovdyr. Da kan vi ikke selv dekke ekstratilsyn som følge av rovdyr.»

TONE VÅG, SAUEBONDE

REC i rettsak mot nedlagte leverandører

ENERGI

To underleverandører krever solenergisekskapet REC for en halv milliard kroner etter nedleggelsen av anleggene i Porsgrunn og Glomfjord.

Selskapene Ekro Resirk og SiC Processing mener Renewable Energy Corporation (REC) har brutt langsiktige kontrakter for tilvirkning og gjenvinning av materialer til solcelleindustrien, skriver Finansavisen.

SiC Processing hadde REC som eneste kunde ved fabrikkene på Herøya og Glomfjord i Nordland. Nå er alle selskapets aktivitet avsluttet. De stiller krav om 315 millioner kroner når partene møtes i voldgiftsretten.

Ekro Resirk tar med seg et krav på 165 millioner kroner. De inngikk en femårskontrakt med den gamle ledelsen i REC. De investerte i en fabrikk på Herøya i Telemark, men etter ti måneders drift i fjor sa REC opp kontrakten.

– Nå er det store spørsmålet om den nye ledelsen bare vil slå den norske virksomheten konkurs for å slippe unna krav, sier administrerende direktør Arnold Risa i Ekro Resirk til avisa.

Solenergisekskapet skriver i sin kvartalsrapport at Ekro brøt kontrakten da de ikke fikk ferdig anlegget på Herøya etter avtalen. REC avviser hele kravet fra Ekro Resirk og deler av kravet fra SiC Processing, skriver E24.

I begynnelsen av juli sa RECs

aksjonærer ja til en kriseemisjon for å redde det gjeldstyngede selskapet. REC-direktør Ole Enger sier til Finansavisen at de ikke har

satt av penger til å dekke alle leverandørenes krav etter nedleggelsen av hele produksjonen i Norge. ©NTB

Til retten: Administrerende direktør Ole Enger (t.v.) og Bjørn Brenna i REC.

FOTO: LISE ÅSERUD / NTB SCANPIX